

Festa d'amor universal

Sembla mentida que facis espectacles davant dels nens, en un dia com aquest

Pere Calders va néixer a Barcelona el 29 de setembre del 1912, on va morir el 21 de juliol del 1991. La Diputació de Barcelona n'ha publicat el llibre *8 contes de Nadal* (http://www1.diba.cat/llibreria/lstDetall_Publicacions.asp?Opener=Libreria&ID=38621), del qual en llegim *Festa d'amor universal*.

Foto: Cristian Bortes

Això que anem a contar va ocórrer a Amèrica, i si allí no és possible qualsevol cosa, ja ens diran si existeixen altres llocs més adequats.

Una família europea refugiada, fugitiva de dificultats grosses en el seu país d'origen, havia trobat acollida en una zona del tròpic caracteritzada per la galvana i per un sentit profund del veure venir amb calma. Després d'estades més o menys llargues, els ciutadans del vell món acabaven per reconèixer que els indígenes potser tenien raó, perquè posaven en evidència que les presses no

serveixen per a res. La família que dèiem, composta per pare, mare i tres fills petits, era més aviat atea, sense fanatisme, amb una tendència natural a fer-se càrrec dels sentiments dels altres.

A desgrat de les íntimes conviccions de cadascú, no hi ha dubte que l'exili estava. La família protagonista d'aquest relat (els pares, volem dir) no celebraven mai cap festivitat religiosa. Però vet aquí que el dia de Nadal és diferent. És una efemèride que es presta a les evocacions nostàlgiques: hi ha qui recorda nevades i trineus i d'altres que, amb una meteorologia més sòbria, reviuen àpats solemnes, de llarga durada, amb una memorable reunió de parents. El cas és que la majoria es deixen endur per la màgia del Nadal.

Els refugiats que ens ocupen en aquesta ocasió eren sensibles a la crida. Feien la cerimònia de l'arbre, les branques del qual eren destinades a gomboldar, sota una luminiscència de colors, obsequis per a tothom de casa. En el nostre cas ?en el de la narració? la modestia econòmica de la família havia fet tradicional que els obsequis fossin també modestos i els interessats ja hi comptaven. O no? Tot seguit es veurà.

S'esdevingué que un d'aquests darrers anys, qui sap si el darrer, va passar una cosa molt estranya. Els pares, amb una emoció que provenia de remembrances llunyanes, van dir als fills que ja podien reunir-se per veure què els havia portat el Pare Noel. Tot s'havia fet una mica en secret, una mica d'amagat, per tal de mantenir el factor sorpresa.

I la sorpresa hi fou. Els pares van descobrir, a primer cop d'ull, dos paquets que no figuraven en la seva llista de previsions. D'on havien sortit? El paquet més gran portava una targeta enganxada, on, amb una lletra infantil, amb majúscules, hi havia escrit el mot MARE. I en l'altre paquet, notablement més petit, el mot PARE. Els dos interessats es van quedar atònits, sobretot perquè els envoltoris eren de molta qualitat, amb cintes que denotaven categoria. Van veure de seguida que allò no podia ésser el resultat d'una conspiració pueril, per molt d'amor que l'hagués dictada.

Es produí un moment de suspens, per dir-ho així, probablement sota el signe d'uns curiosos contrastos: l'arbre pròdigament il·luminat, unes bombetes que titil·laven i unes quantes capsas a sota que prometien enjòlit. I, a més, una minyona índia que ho contemplava tot des d'una certa distància, meditant interiorment que els blancs són una colla de torrats.

La mare fou la primera a reaccionar, i cal dir que, en general, aquesta és una virtut de les dones. Va avançar-se cap al seu regal, va desfer la cinta amb mestria i obrí la caixa amb prestesa. En va treure un abric de pell impressionant, que no dissimulava gens el seu preu elevat. El pare, de primer, es va tornar vermell i, tot seguit, blanc. Va fer una correguda poc pensada (ensopegà amb una llenca de molsa artificial), es precipità damunt el seu obsequi i esbotzà materialment l'estoig. A dins, hi havia un rellotge d'or de marca, d'aquells que no deixen dubte quant a la seva autenticitat.

El pare, de primera intenció, es va desentendre de la seva sort i es mostrà obsessionat per l'abric de pell.

?D'on ha sortit, això? ?va preguntar alçant la veu, mentre agafava l'abric d'una revolada.

?Jo creia que era una gentilesa teva... ?respongué la mare, sense gaire convicció.

?Ah, sí? I en virtut de quin miracle econòmic? A més, no se m'acudiria mai de comprar-te un abric de molt abrigar en un clima com aquest...

?Tu em dius sempre que tornarem aviat al nostre país, i allí sí que hi ha estacions de fred.

?Admetem-ho. Però i els diners?

?No et canses de repetir-me que millorarem d'un moment a l'altre, que tens coses entre mans i

que, quan menys m'ho pensi, em donaràs la gran alegria... He cregut que me la donaves ara.

Els protagonistes principals, els tres fills, contemplaven l'escena sense saber a quina carta quedar-se. Havien assistit a conflictes de gelosia ?com a convidats de pedra? perquè el pare era molt gelós i de vegades esclatava, sense encomanar-se a la solta ni a la volta. Com que els grans donaven per fet que els nens no sabien res de res, s'esplaiaven prescindint dels testimonis infantils. Els quals, aquests darrers, comprenien més coses que no semblava i en treien les seves conseqüències.

?No despistis ?va continuar el pare, cada cop més excitat?. Qui t'ha regalat aquest abric?

La nena gran, que tenia deu anys i tothom deia que era molt espavilada per l'edat, va fer una passa endavant i digué:

?Nosaltres vam escriure al pare Noel, demanant un abric de pell per a la mare i un rellotge d'or per al pare. I els ha portats... Què passa, ara?

?Apa, bah! Tu no t'hi fiquis, que no estic per històries!

Gairebé va donar una empenta a la nena, i aleshores sí que la mare no va poder aguantar-se més.

?Són les històries que els expliquem ?digué amb llàgrimes als ulls?. Sembla mentida que facis espectacles davant dels nens, en un dia com aquest. Si vols vociferar, anem-nos-en al dormitori.

Era un instant solemne, de punt i a part, d'aquells que ocasionen silencis angoixosos. La mare se'n va anar cap a la cambra i el pare la va seguir d'una manera canina, ensenyant una mica un ullal imaginari.

Els nens van aprofitar l'intermedi per precipitar-se damunt els regals de cadascun. A mesura que els obrien, barrejaven la il·lusió amb un cert desencís, perquè el Pare Noel s'havia portat bé, però no tant com ho somiaven. La veritat és que s'havia mostrat més generós amb els pares, més d'acord amb la comanda continguda en la carta. No els dolia, però tampoc no estaven pas del tot satisfets. De cop, la nena gran va dir:

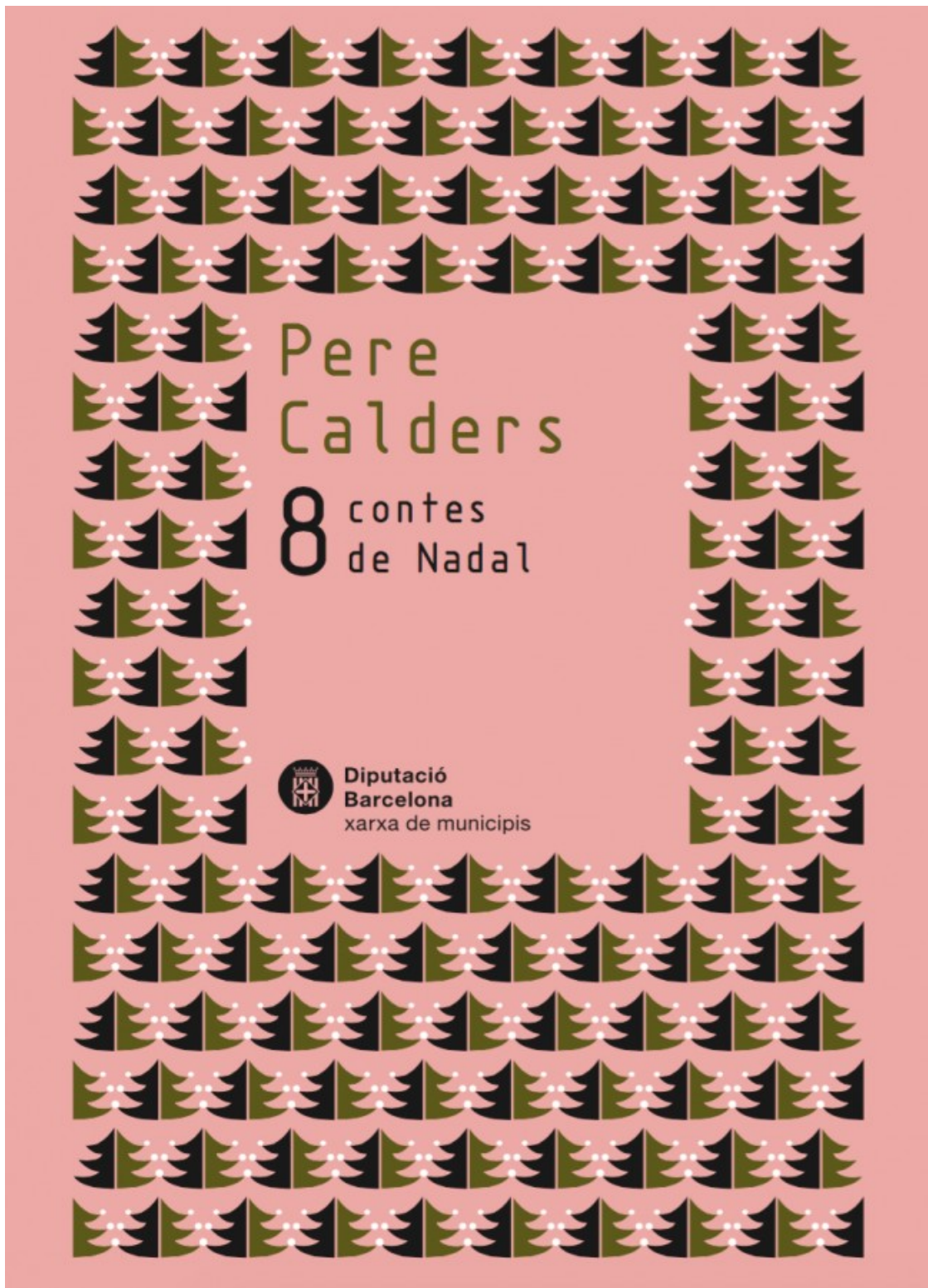
?Mira, Lucila, aquí hi ha el teu obsequi...

La minyona va acostar-s'hi a poc a poc i obrí el paquet amb parsimònia. En va treure un xal que no la va entusiasmar, i va lamentar-se de no saber escriure, perquè ella hauria demanat una altra cosa. Si es tractava de miracles, no hauria mirat tan prim.

En aquells moments, van sentir-se uns crits i uns sanglots que provenien de l'alcova. Els nens es van mirar els uns als altres amb uns ulls batanats, i després continuaren ocupant-se de les joguines.

La Lucila se'n va anar cap a la cuina, arrossegant el xal. Pensava: «Vet aquí que, al capdavant, aquest famós vellet no haurà fet content ningú. I és que tots els blancs són iguals, tant si es tracta de gringos com de gatxupins. Prediquen unes coses i en practiquen unes altres. Val més anar fent i no creure-se'ls de res».

8 contes de Nadal
(http://www1.diba.cat/llibreria/lstDetall_Publicacions.asp?Opener=Libreria&ID=38621)

© Pere Calders

© Diputació de Barcelona, 2007